

XXX

МЕЖДУНАРОДЕН

ФЕСТИВАЛ

„МАРТЕНСКИ

МУЗИКАЛНИ

ДНИ“

Два утринни концерта в Изложбена зала и чудесен повод за среща с музиканти, на които тук в Русе се гледа с особено пристрастие...

Студио „Пристис“ и Духовият квинтет при Русенска филхармония с програма, пред която поставяме обикновено знак за внимание. Нов! Нов репертоар, премиерни заглавия, нови имена сред изпълнителите и, разбира се, познатата отдавна непосредственост в ансамбловото музициране, въодушевяваща не само музикантите, но и присъстващите в залата любители. Впрочем свиklangи сме да получаваме от тях свежи и оригинални репертоарни предложения (или може би по-скоро истински находки, хрумвания!), макар че едва ли обикновеният слушател се интересува от цената на усилията да откриеш сред стотиците опуси камерна литература неизвестен или позабравен от времето шедьовър. Но сигурна съм, че остава удоволствието да чуеш както в този случай Шуберт, Рейха и Бетховен с произведения, за които действително малцина знаят — Духов квинтет от А. Рейха, неизвестен и неомерирац шрайх-квартет от Шуберт и един ранен септет на Бетховен.

Отварям скоби все пак,

за да припомня, че това са музиканти, за които камерната музика е извънслужебно занимание (в ежедневието си са солисти и оркестранти в Русенската филхармония), нещо като луксозно, изключително полезно, но и скъпо струващо от гледна точка на усилията хоби. Толкова по-ценен е и резултатът, на който познавачите отдавна не гледат нито със снисхождение, нито пък с изненада.

Сдържаност, ансамблова култура, чистота на стила — така накратко бих сумирала първото си впечатление от този концерт с „встъпленето“ на духовия квинтет от Антоан Рейха. (Петко Томанов — флейта, Любомир Кръстев — кларинет, Михаил Илиев — фагот, Володя Николов — валдохорна, Пламен Павлов — обой). Може би най-привлекателното в облика на този камерен ансамбъл е грижата за качеството на звука и тембъра, нещо, което е наистицима във въпрос на вкус и мярка. Особено при класическите автори, към чието творчество можем да отнесем и музиката на Рейха. Елегантно нюансирани детайли, прециз-

ност на шриха, сръчност и подвижност в „правенето“ на ансамбъла — качества, които придават на музиката необикновена изразителност и свежест.

В друга посока ни поведе с присъствието си „Пристис“ в струния квартал на Шуберт (Нина Стоянова — цигулка, Емил Шейтанов — цигулка, Галина Косева — виола, Богдана Пенева — виолончело). Спонтанната емоционалност на този „по-въз-

растен“ (по стаж!) ансамбъл винаги е провокирала въображението на слушателя. А естественният, „разговорен“ тон на инструменталното внушение е твърде подходящ и близък до музикалната стилистика на Шуберт. Ще прибавя тук и динамичното изграждане на формата, търсенето на контрастите и гъвкавата интонация на фразата, придаващи не само формат и зрелост на ансамбъла, но и онзи жив, вдъхновен „режисиран“ артистичизъм на общуването.

Септетът от Бетховен (оп. 20) за четири струни и три духовни инструмента (една чудесна комбинация на музикантите от двата състава с участието и на Пламен Великов — контрабас) лично за мен бе не само едно обикновено удовлетворение на музикант. Опитях се да проследя в общо взето необичайния за нашата концертна практика ансамбъл единството на тези толкова различни творчески индивидуалности, при това в музика, която освен ансамбловост изисква доста силна доза солистичност. Да се балансира в една толкова сложно организирана материя

е доста трудно, защото в случая не става дума за обикновен ансамблов усет, а и за едно особено персонафициране на партияте, открояващо ярки и блестящи солистични епизоди — ефектно подчертани в цигулковата партия (каква лекота и прецизност на пасажите при Н. Стоянова!), а на места и в челото и кларинета. Русенската премиера на този малко странен, необичаен и дивертиментно построен Бетховенов септет

бе не просто сполука, а истинско постижение за изпълнителите.

* * *

Неделното матине очаквахме с пристрастие и гордостта на русенци (впрочем от този град са излезли не един или двама големи музиканти!). Срещата с флейтиста Георги Спасов (посветена на 25-годишнината на неговата изпълнителска и солистична дейност) и пианистката Светла Славчева се превърна в преживяване, каквото рядко имаме щастието да получим. Казват, че най-лесно се пише положителна рецензия. Може би има нещо вярно в това, но аз бих попитала все пак, как бихме обяснили с „шаблоните“ на словото магнетизма на едно присъствие? Присъствие, което разтваря шедро човешката сетивност и повежда съзианието по неведомите пътища на въображението и мисълта. Уверих се, че срещата на две личности в изкуството е в състояние да извърши чудеса. Особено когато партнирането се превърне в откровение, а контактът между двамата — в

артистично, одухотворено и импровизирано общуване.

„Монолог за двама“ в изискан и удивително естествен тон! Невъзможно е, поне за мен, да отгледа в тази камерна програма акомпанимент (казано условно) от солиращия инструмент — нито в романтичната й част (Шуман — Три ромаса, Райнеке — Соната), нито в импресивно-деликатните нюанси на ансамбъла при Дебюси,

Равел и сонатата от Франсис Пуленк. Рядкост е човек да чуе флейта в една толкова широка и богато оцветена гама от тембри и бои, перфектност на детайла и шриха, и звук, чиято изразителност не само подкупва, но и вдъхновява. Но още по-голяма рядкост е безупречно поддържаният диалог в пианото, изразително тембриран и равностойно одухотворен. Приемам в случая чисто инструменталната прецизност на Светла Славчева като нещо, без което всичко останало е невъзможно и недостижимо. Впечатлява ме по-скоро удивителната и способност — нека го нарека още усет или култура — да отвърща мигновено на всеки жест, на всеки тласък в партнирането, да освежи, макар и с лек акцент и лаконично, ансамбловия диалог, да „репликира“ гъвкаво или да „напиша“ точно характерността на тембъра и инструменталния рисунък.

Оказва се безкрайно трудно да мотивираш точно и в разрез възторга си пред нечие присъствие в изкуството. Затова ще спра дотук с представата за онази звучаща все още (и за дълго!) в съзнание то ми хармония на двама музиканти...

Ива ЧАВДАРОВА